OGLAŠAJTE V NAJSTAREJŠEMU SLOVENSKEMU DNEVNIKU V OHIO
★
Izvršujemo vsakovrstne tiskovine

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

NEODVISEN DNEVNIK ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

ADVERTISE IN THE OLDEST SLOVENE DAILY IN OHIO
★
Commercial Printing of All Kinds

VOL. XXX. — LETO XXX. CLEVELAND, OHIO, WEDNESDAY (SREDA), AUGUST 20, 1947 ŠTEVILKA (NUMBER) 162

Novi grobovi

THERESA KNAUS

V Polyclinic bolnišnici je umrla KNAUS, stara 62 let, stanujoča na 6701 Bonna Ave. Pogreb se bo vršil iz Zakrajškovega pogrebnega zavoda. Podrobnosti bomo poročali jutri.

JENNIE ZAIC

Po dolgi bolezni je preminila včeraj zjutraj Jennie Zaic, rojena Mauer, stara 57 let. Doma je bila iz Valične vasi, fara Zagradec, Fužina, odkoder je prišla v Ameriko pred 40 leti. Bila je članica društva sv. Rešnjega telesa in podr. št. 15 SŽZ. Tukaj zapušča žalujočega soproga Josepha, sinove Josepha, Franka, ki igra na harmoniko pri Polkateers, in Raymonda, hčere Mary, Mrs. Rose Fife in Mrs. Jean Tepley, vnuke, sestro Mary Jernejčič, brata Louisa v Penni., in brata Antona v stari domovini. Pogreb se bo vršil v petek zjutraj ob 8:30 iz hiše žalosti na 3622 E. 82 pod vodstvom pogrebnega zavoda Louis L. Ferfolia, v cerkev sv. Lovrenca ob 9. uri in nato na pokopališče Calvary.

Domače vesti

Na obisku

Iz New Yorka je prišla na obisk k svoji sestri Mrs. Peter Lustrik na 1422 Larchmont Rd., poznana Mrs. Mary Zakrajšek, soproga Mr. Leo Zakrajška, ki prodaja parobrodne listke v New Yorku. Mrs. Zakrajšek je avtorica knjige Slovenska kuharica, ki je bila zelo dobro sprejeta v naši javnosti in upati je, da bo ge. Zakrajšek mogoče enako knjigo urediti v angleščini, ker je bilo veliko povpraševanje po njej med našimi mladimi turojenimi ženami, ki imajo težave s slovenščino, a bi prav rade kuhale jedila in pekle pecivo po receptih naših mater. Mrs. Zakrajšek kličemo dobrodošla!

Breskve za konzerviranje

Gospodinje, ki si nameravajo nabaviti fine breskve za konzerviranje lahko oddajo naročila pri Mandel Drug, na 15702 Waterloo Rd., ki imajo farmo v Perry, O., ali pa pri Adolph Somracku, ki ima farmo na Maple Grove Rd., v Willoughby, Ohio, kamor lahko pišete.

Kje so?

Radi dedščine v stari domovini se želi zvedeti za naslov Marije Potočnik, rojene Likovič, doma iz okolice Ljubljana. Ako sama to čita ali pa če kdo ve, kje se nahaja, je prošen, da sporoči naslov v uradu "Enakopravnosti."

Dalje se nam sporoča, da želi štefi Kunavar-Planer, nahajajoča se v Lambrechtg 5/6, Wein, Austria, zvedeti za naslov svoje tete Antonije Škander, ki je pred leti živela na 6711 Schaefer Ave. Prošena je, da če to čita, da nečakinji piše ali pa naj sporoči svoj naslov v našem uradu.

Potegnjena iz jezera

V bližini E. 9 St. je bilo potegnjeno iz jezera truplo neke kakih 40 let stare ženske, ki je očividno izvršila samomor. Na obrežju je bila najdena ročna torbica, v kateri pa ni bilo nikakih identifikacijskih listin. Neznanka je imela na sebi modro bluzo in črne čevlje. Imela je črne lase in brazgotino na desnem kolenu.

Gromiko urgira Varnostni svet, da posreduje v holandski vojni

Okrcal je tudi Zedinjene države za "nevaren poizkus," da se prezre organizacijo Zdr. narodov

LAKE SUCCESS, 19. avgusta—Indoneška vlada je danes pred Varnostnim svetom obdolžila Holandijo, da hoče uničiti v vojni porojeno republiko Vzhodne Indije.

V zvezi s diskusijami pa je Sovjetska zveza zahtevala, naj Varnostni svet ustanovi komisijo, ki bi preiskala in posredovala v konfliktu med Indonezijo in Holandijo.

Sovjetski delegat Andrej Gromiko je napadel Zedinjene države zaradi "nevarnega poizkusa," da se prezre v sporu organizacijo Združenih narodov. Na tej seji je Gromiko prvič uradno podal stališče Sovjetske vlade v zvezi s to vojno.

Gromiko je rekel, da Zedinjene države poskušajo vsiliti Indoneziji svoje posredovanje, s čemur kažejo neupoštevanje indoneškega ljudstva in pomanjkanje vsakega spoštovanja napram Varnostnemu svetu.

Indonezija ne želi posredovanje ene sile

"To vztrajno ponujanje posredovanja s strani Zedinjenih držav je še težje razumeti po zahtevi indoneške vlade, da Varnostni svet ustvari svojo lastno komisijo, ki naj bi posredovala in izvršila preiskavo," je rekel Gromiko.

Gromiko je izjavil, da se ameriške poizkuse lahko smatra za preziranje Združenih narodov, kar da je obenem "nezaželjeno in nevarno."

(Zedinjene države so ponudile tako Holandiji kot Indoneziji svoje posredovanje takoj, ko je Varnostni svet pred 14 dnevi obema strankama svetoval, naj skleneta premirje. Holandija je takoj sprejela ameriško ponudbo, toda Indonezija je postavila pogoj, da naj Varnostni svet ustanovi posebno komisijo, ki bi naj izvršila preiskavo. Pretekli teden pa je ameriška vlada s posebno noto obvestila indoneško vlado, da bodo njeni poizkusi za posredovanje propadli, če bo Indonezija vztrajala pri zahtevi za posebne metode, s katerimi naj se spor uredi).

*

Amerika umaknila svojo ponudbo za posredovanje

WASHINGTON, 20. avgusta —Zedinjene države so formalno umaknile svojo ponudbo za posredovanje v holandsko-indoneškem sporu.

Do umaknitve ponudbe je prišlo, ko jo Indonezija ni hotela brez kvalifikacije sprejeti.

V Varnostnem svetu je indoneški delegat in bivši premier Sutan Sjarhirir v svojem govoru izjavil, da ni prišlo do nobene olajšave položaja v Indoneziji, navzlic temu, da so se pogajanja pričela "s posredovanjem nekaterih držav, kot so to Zedinjene države."

Ameriški delegat Herschel V. Johnson je ta govor indoneškega delegata smatral obenem za odklanjanje ameriške ponudbe za posredovanje.

Državni oddelek je v zvezi s tem obelodanil posebno uradno poročilo, v katerem je (poleg že omenjenih potankostih, kako je prišlo do ameriške ponudbe) rečeno: "Ker je v indoneškem odgovoru z dne 19. avgusta ponovljena zahteva za iste pogoje (da se ustanovi v okvirju Združenih narodov posebno preiskovalno in posredovalno komisijo) se smatra, da je naša ponudba propadla."

Nadalje je v uradnem dokumentu rečeno, da bodo Zedinjene države še vedno zainteresirane in da želijo pomagati pri dosegi mirne rešitve.

*

Indonezija se pripravlja za dolgo vojno

BATAVIA, 19. avgusta — Indoneška armada je danes od svojega vrhovnega poveljnika dobila navodila, naj se pripravi za dolgo vojno.

General Soeriman, ki je star 31 let in je po poklicu bivši učitelj, je dal svojim četam navodila, naj onemogočijo Holandcem vsako ekonomsko izkoriščanje vzhodne Indije, ki se nahaja v rokah republikancev in to s tem, da ob priliki umikanja zažgejo vse, kar bi lahko Holandcem koristilo.

Borbe se v Indoneziji nadaljujejo navzlic premirju. Holandci vztrajajo, da imajo pravico, da "očistijo" področja, ki so jih zavzeli pred dvema tednoma, dočim Indonezijci prožajo odpor.

Unija je ogorčena radi "grozilnih pisem"

Predsednik unije transitnih delavcev Thomas Meaney je bil silno ogorčen, ko je zvedel, da je upravitelj CTS Donald Hyde poslal 611 uposlencema pisma, da se utegnejo znajti na cesti, ako bi se uprli obratovanju poličnih kar na Kinsman Rd. z enim možem. Nov način obratovanja se ima pričeti 1. septembra.

Meaney je rekel, da se delavce očividno hoče prestrašiti, da pa take metode ne bodo uspele. Transitni sistem trdi, da je sprememba potrebna, da se na ta način vsaj delno pokrije deficit, ki obstoja že več mesecev pri mestnem javno-prevoznem sistemu.

Policaj poškodovan

Ko je bil policijski patrolman Arthur Guenther poslan v gostilno na 3204 E. 49 St., kjer so se pojavili neki razgrajači, je skušal aretirati dva moška, ki sta medtem že zapustila lokal in sedela v avtu. Tedaj je avto nenadoma odvozil in Guenther, hoteč izvršiti aretacijo, se ga je oprijel in bil tako vlečen sedem blokov, predno je popustil. Pri tem je dobil precej težke poškodbe.

Vse to pa je slučajno videl policist Theodore Vanek, ki takrat ni bil v službi. Podal se je za razgraječema kar peš in ju nedaleč od pozorišča aretiral.

Direktorij SDD na Recher Ave.

Nocoj ob 6.30 uri se vrši zelo važna seja direktorija Slovenskega društvenega doma na Recher Ave., na katero se vabi vse direktorje.

Vroče je, vroče!

Včeraj je toplomer v Clevelandu kazal 99 stopinj vročine. Po izjavi vremenskega urada je bil to najvroči 19. avgust v zgodovini mesta. Pa se za danes ne obeta še nobene prave utehe, z izjemo kratkih ploh, ki pa položaja ne obetajo dosti izboljšati.

Edina dva kraja v Zedinjenih državah, kjer je bilo včeraj bolj vroče kot v Clevelandu, sta bila Phoenix v Arizoni in pa Chicago, kjer so imeli—107 stopinj vročine!

Attlee bo podal ostavko, pravi angleški časopis

Kot razlog se navaja slabo zdravje; pričakuje se, da bo Bevin postal premier

LONDON, 19. avgusta — Angleški časopis "The Daily Mail" danes poroča, da je premier Clement Attlee "obvestil svoje ožje sodelovce v vladi, da namerava v bližnji bodočnosti vsled zdravstvenega stanja podati ostavko."

Poročevalec "Daily Mail-a," Wilson Broadbent piše, da se v dobro obveščenih krogih smatra, da bo Attlee imenoval zunanjega ministra Ernest Bevina za svojega naslednika.

To poročilo "Daily Maila," navzlic ostrim kritikam, ki so bile zadnje čase naperjene proti Attleeju, je prvo jasno poročilo, da utegne angleški premier podati ostavko. Časopis pa se ukvarja tudi z razmotrivanjem pozicije zunanjega ministra, ter pravi, da bi v slučaju da Bevin postane premier, položaj zunanjega ministra prevzel finančni minister Hugh Dalton. Na mesto Daltona pa bi prišel Sir Stafford Cripps.

V ANGLIJI UBITIH 111 PREMOGARJEV

WHITEHAVEN, Anglija, 19. avgusta — Preteklega petka je gilo v premogovniku pod Irskim morjem ubitih 111 premogarjev. Do te nesreče je prišlo po eksploziji, ki je zasula glavni vhod v premogovnik.

Samo devet premogarjev je bilo rešenih. Smatralo se je, da je eksplozija dvignila premogovnik do samega morja in da so se premogarji utopili, toda pozneje se je ugotovilo, da to ni bil slučaj.

Upravnik premogovnika je izjavil, da se še ni moglo ugotoviti vzroke eksplozije.

VELIK USPEH ŽETVE V SOVJETSKI ZVEZI

MOSKVA, 19. avgusta — Sovjetska vlada je začela z letali prevažati delavce, ki so uposleni pri žetvi v Ukrajini, Sibiriji in na Uralu, katera žetva obeta biti izredno dobra.

Vsak dan letijo nad Moskvo letala, ki prevažajo te poljedelske delavce iz enega kraja v drugi.

Vlada je tudi vložila velike napore, da poveča kapaciteto mlinov, tako da se bo žito kar sproti zmlelo. Samo v teku zadnjih mesecev je zgrajeno v Rusiji 430 mlinov, dočim se z vso naglico gradi nadaljnih 890.

Z južnih delov Rusije pa prihajajo poročila, da se je bombaž izredno dobro obnesel.

V veliki eksploziji v Španiji ubitih 400, ranjenih 5,000 oseb

Eksplozija je raznesla tovarno torpedov na polotoku Cadizu

CADIZ, Španija, 19. avgusta—Več kot 400 oseb je bilo danes ubitih, ko je eksplodirala na polotoku Cadizu tovarna torpedov.

Nadalje se računa, da je 5,000 oseb ranjenih, materijalna škoda pa je cenjena nad 10 milijonov dolarjev.

Ob priliki eksplozije tovarne torpedov je eksplodirala tudi tovarna morskih min in tudi neko veliko skladišče. Na velikem področju je tako razdejanje, da se sploh ne more ugotoviti, kako je prišlo do eksplozije.

Tovarna se je nahajala okrog 2 milji oddaljena od Cadiza, ki je staro špansko mesto z okrog 80,000 prebivalcev.

Časnikarjem ni dovoljeno obiskati pozorišče

Vladne čete so takoj obkrožile pozorišče katastrofe in uradna cenzura je onemogočila časnikarjem, da bi se podali na pozorišče.

Španska vlada je izdala komunikej, v katerem je rečeno, da se je na Cadiz podal admiral Francisco Rigaldao Rodriguez, mornariški minister, ki bo vodil reševanje prebivalstva in pomoč resno poškodovanemu mestu.

Župan Cadiza je več ur po eksploziji dobil telefonsko zvezo z notranjostjo in povedal, da je najtežje prizadeto področje San Seberiano, kjer živi 25,000 prebivalcev in San Jose, kje so prebivalci bili pokopani pod razdejanimi hišami.

Porodniška bolnišnica je popolnoma razdejana

Pri eksploziji je bila popolnoma razdejala porodniška bolnišnica.

Vse samostanske sestre s pacijentinjami vred so bile ubite.

Prva eksplozija se je pripetila v skladišču kemikalij, nakar se je vnela tudi velika količina zaloge municije in torpedov v bližini San Fernanda.

V Cadiz so se podali reševalni odredi, ognjegasci in zdravniško osobje, za katerih pomoč je župan mesta zaprosil.

DELAVCI BILI POSLANI DOMOV RADI VROČINE

DETROIT, 19. avgusta—Vsled hude vročine sta danes upravi Chryslerjevih in Briggsovih tovarn poslali 14,000 delavcev domov.

Civilna vojna v Paragvaju baje končana

BUENOS AIRES, 19. avgusta —Paragvajsko zunanje ministrstvo je objavilo, da je civilna vojna, ki je v Paragvaju trajala pet in pol meseca, končana. Baje so se uporniki, ki so napadali glavno mesto Asuncion, podali.

Paragvajska ambasada pa je izjavila, da je voditelj upornikov general Rafael Franco zbežil iz Paragvaja in da se nahaja v Argentini.

Po uradni izjavi se je podala rečna trgovinska flotila, s katere so voditelji upravljali z napadom na Asuncion, ki je trajal en teden.

Vladne čete so baje ponovno zavzele skoro vsako mesto, ki se je nahajalo v rokah upornikov.

Obtoženi radi binga v okraju Summit

AKRON, 19. avgusta—Od velike okrajne porote so bili danes obtoženi okrajni komisar Parker in župan in policijski šef občine Boston Heights, ki so obtoženi, da so protežirali bingo in druge nepostavne igre.

Z njimi vred sta bila obtožena tudi lastnika dveh igralnih klubov in nekaj uslužbencev.

("Bingo" je v državi Ohio nepostaven, toda zakon se je pred nekaj leti amendiral, tako da dovoljuje te vrste hazardiranje raznim "dobrodelnim" ustanovam. Za to spremembo so se borile zlasti katoliške fare in veteranske organizacije).

HITLERJEV ZDRAVNIK KRIV VOJNIH ZLOČINOV

NUERNBERG, 19. avgusta. — Dr. Karl Brandt, osebni zdravnik Adolfa Hitlerja, je bil danes spoznan krivim vojnih zločinov in zločinov proti človeštvu. Kazen še ni bila izrečena.

Pri procesu, ki se vrši proti 23 vodilnim nacističnim zdravnikom in znanstvenikom, je bilo dokazano, da je Brandt vedel za zdravniške eksperimente, v katerih je izgubilo življenje na sto tisoč oseb.

Obravnavo vodi ameriško vojno sodišče.

GREEN PONOVNO IZZIVA REPUBLIKANCE

CHICAGO, 19. avgusta. — Predsednik Ameriške delavske federacije William Green je danes izzval republikansko konvencijo, naj nominira senatorja Robert Tafta za predsedniškega kandidata, kongresnika Fred J. Hartleya pa za podpredsednika.

"Delavstvo bo poskrbelo, da bosta ta dva najhujše tepena kandidata v zgodovini dežele," je rekel Green na 48. letni konvenciji International Photoengravers unije.

Pozdravi

Pozdrave iz Montreala, Canada, pošiljajo Mr. in Mrs. Martin Kozar, ki vodita Nottingham Winery, in Mrs. Mary Poldan iz Chicage, ki pišejo, da kdor ne verjame, da imajo tamkaj dosti okusne pive, naj kar tja pride.

Raketir z avtnimi kupčijami aretiran

Policija je aretirala 23-letnega Anthony Dottore-ja, ki je bil eden izmed dvojice, katera je razne lahkoverne Clevelandčane, ki so želeli hitro priti do avtomobilov, osleparila za $50,000 do $100,000. Kje se nahaja njegov partner, ni znano. Dottore v ječi sploh ni hotel govoriti.

Slepar je bil aretiran v neki lekarni na Public Square in se je očividno šele pred kratkim vrnil v mesto. Kje se je nahajal, ko se je začel lov za sleparsko dvojico, ni znano.

Dottore se že sedaj nahaja pod obtožbo za neko sleparsko poroko. Prijet je bil tudi kot organizator "Balkanskega relifa," ampak vsled nezadostnih dokazov se je obtožnica v tej zvezi proti njemu razveljavila.

Policiji je rekel, da je njegov clevelandski naslov 5485 Bridge Ave.

ČELJUSTNI KRČ POVZROČIL SMRT DEKLICE

PORTMOUTH, O., 19. avgusta. — Danes je tu umrla neka 7 let stara deklica, ki se je nekoliko urezala na nogi, nakar je nastala infekcija, kateri je sledil čeljustni krč.

Ne dajte pijače onim, ki so že pijani!

Angelo Georgeson, točaj v Royal Cafe, 2310 E. 9 St., je bil aretiran, ker je prodal pijačo nekemu moškemu, ki ga je imel že toliko, da je komaj stal pokoncu. Aretacija je bila izvršena po naročilu pomožnega varnostnega direktorja Alvina Suttona, da se začne izvajati neki star in zelo malokrat uporabljeni zakon, ki prepoveduje prodajo opojnih pijač pijanim osebam.

V tem oziru se ne namerava podvzeti kake večje kampanje, ampak policiji je naročeno, da je budna in da izvrši aretacije v vseh podobnih slučajih, ki jih opazi.

Naročajte, širite in čitajte "Enakopravnost!"

Sovjetska zveza vetirala sprejem Irske, zapadne sile pa so odbile Albanijo

LAKE SUCCESS, 19. avg. — Sovjetska zveza je včeraj z vetom preprečila sprejem Irske, Portugalske in Transjordanije v organizacijo Združenih narodov.

Na drugi strani pa je Varnostni svet zavrnil prošnji Albanije in Zunanje Mongolije, kateri je predlagala za članstvo Sovjetska zveza.

Potem pa je Varnostni svet soglasno sklenil, da postaneta članici Združenih narodov arabska kraljevina Jemen in novi indijski dominij Pakistan.

Ko se je glasovalo glede Portugalske, se je Rusiji pridružila tudi Poljska, katera pa se je vzdržala glasovanja, ko je bilo na dnevnem redu vprašanje Irske in Transjordanije. Vseh ostalih devet članov sveta izmed enajstih je podpisalo prošnje vseh treh držav.

Prošnji Albanije in Zunanje Mongolije sta bili zavrnjeni, ker nista dobili potrebne večine sedmih glasov izmed enajstih, prav kakor se je zgodilo leta 1946, ko sta prvič prosili za vstop.

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING & PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE CLEVELAND 3, OHIO
HENDERSON 5311-12
Issued Every Day Except Saturdays, Sundays and Holidays

SUBSCRIPTION RATES—(CENE NAROČNINI)
By Carrier in Cleveland and by Mail Out of Town:
(Po raznašalcu v Cleveland in po pošti izven mesta):
For One Year—(Za celo leto) ——— $7.00
For Half Year—(Za pol leta) ——— 4.00
For 3 Months—(Za 3 mesece) ——— 2.50

By Mail in Cleveland, Canada and Mexico:
(Po pošti v Cleveland, Kanadi in Mehiki):
For One Year—(Za celo leto) ——— $8.00
For Half Year—(Za pol leta) ——— 4.50
For 3 Months—(Za 3 mesece) ——— 2.75

For Europe, South America and Other Foreign Countries:
(Za Evropo, Južno Ameriko in druge inozemske dražve):
For One Year—(Za celo leto) ——— $9.00
For Half Year—(Za pol leta) ——— 5.00

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3, 1879.

104

VATIKAN, DEMOKRACIJA IN DELAVSTVO

Včasih, da se prikrije vmešavanje cerkve v čisto politične zadeve, se poskuša trditi, da je cerkev le duhovna sila in da ni njen namen, da bi se vmešavala v ta politična vprašanja. Glede tega naj opozorimo na izjavo papeža Pija X. z dne 9. novembra leta 1903, ki se glasi: "Tisti, ki resno sodi o stvareh bo pripoznal, da Vrhovni poglavar cerkve ne more odvojiti politiko od duhovne oblasti, katero vrši nad vero in moralo." Ta isti papež je z dne 12. junija 1905 urgiral katoličane, naj pod upravo cerkve sodelujejo pri društvenem in političnem gibanju. V omenjeni svoji "Občni povestnici" pa piše Vertovc kot sledi:

"Če so se papeži kakšenkrat tudi v tuje in čisto posvetne zadeve vtikali, se ne sme to tolikanj njim, kakor tistim bolj temnim in nevednim časom pripisovati, za svojo in svojih dežel neodvisnost so se mogli tudi vendar, čeravno duhovni očetje, potegovati." Na drugem mestu pa pravi: "V 10. stoletju so jeli papeži na vse kristjanske dvore pošiljati naročnike ali pooblastene namestnike, ki so jih poslancem imenovali. Ti poslanci so pazili nad obnašanjem kraljev, drugih knezov in ljudstev; z bistrim očesom so videli, kaj se v državah in kraljevih hišah godi. Oznanovali so papeževe zapovedi, prošnje za milodare, ali tudi cerkvene kletve zoper cerkvi nepokorne kneze. Poslanci so vse sproti v Rim naznanovali, da je papež tako vedel, kaj se po vsem krščanstvu godi."

Jasno je, da tako v preteklosti kot v sedanjosti ni Vatikan stal ob strani pri teh posvetnih zadevah. Tudi sedaj "z bistrim očesom vidi, kaj da se po Italiji in Franciji danes godi." V obeh deželah obstojajo mogočne Federacije dela, ki so pod kontrolo levičarskih elementov in ki grozijo, da bodo navzlic naukom Pija X., spremenili stari red, za katerega se trdi, da ga je takšnega "Bog ustvaril." Za delavska vprašanja pa je Vatikan začel kazati svoje izredno zanimanje že pri koncu preteklega stoletja, ko je papež Leon XIII. s posebno encikliko z dne 15. maja leta 1891 začel dajati spodbudo za organiziranje posebnih krščanskih sindikatov. (Verjetno se A. D. pri svojemu napadu na naš list, s katerim nas je spodbudila, da se s celo zadevo začnemo ukvarjati bolj podrobno, opira tudi na to encikliko, ko pravi, da papeževe okrožnice "naravnost pozivajo delavstvo k organizaciji." Toda te krščanske delavske sindikate je Vatikan začel spodbujati vsled vznemirjenosti, ker so se med delavstvom začele širiti socialistične ideje).

Znano je, da se te metode razbijanja delavske enotnosti ne poslužuje samo Vatikan. V predvojni Jugoslaviji so reakcionarni, polfašistični in fašistični režimi, da bi razbili delavske sindikate, začeli organizirati delavstvo v čisto reakcionarne in delavstvu zelo škodljive organizacije, kot je na primer bil Jugoras (Jugoslovanski radnički savez). Končno je ta ista tendenca prišla do izraza tudi v Zedinjenih državah, z razkolom delavstva na dve organizaciji, CIO in ADF. Ni torej vprašanje, če Vatikan "naravnost poziva delavstvo k organizaciji," ampak je vprašanje, v kakšne namene ga poziva. Vatikan, ki je za stari, večni red "kot ga je Bog ustvaril," prav gotovo ne bo organiziral delavstvo z namenom, da se stari in večni red spremeni, ker bi to med ostalim pomenilo, da bi po "nauku Jezusa Kristusa ne smel biti žalosten, če bil (Bog nas obvaruj vsega hudega) prišlo do agrarnih reform tudi v Italiji, Avstriji, Španiji itd., kot je to prišlo na Poljskem in v Jugoslaviji.

Katoliški delavski voditelji smatrajo, da je poslanstvo organiziranega delavstva, da se to delavstvo omejuje na "krščanske aktivnosti," in da ne čuti nobene mržnje do premožnih razredov. Po drugi svetovni vojni se je ta potreba za organiziranjem izrednih krščanskih sindikatov še bolj povečala. (V vidu imamo, seveda, delavsko gibanje v Evropi, ker je končno papeževo pismo, ki smo ga priobčili, bilo v zvezi z položajem organiziranega delavstva tam, v prvi vrsti).

Kot o splošnem političnem vprašanju je tudi delavskemu vprašanju posvetil Vatikan svojo posebno pozornost in pričel z vso vnemo aktivizirati svojo delavnost; papež Pij ZII. je imel več govorov, številni "organizatorji" so pričeli zbirati člane v posvetne katoliške organizacije, politične stranke, sindikate, mladinske organizacije itd. Toda, kot smo že poudarili, je do tega prišlo samo vsled vse večje vloge, ki jo organizirano delavstvo vrši pri izoblikovanju novega socialističnega reda, v katerem ni mesta za izkoriščanje človeka po človeku.

Naj tu navedemo kot primer te bojazni pismo, ki ga je papeška kongregacija leta 1929 naslovila škofu Lienardu (Lille, Francija) in ki je posebno značilno za današnje razmere. Med ostalim pismo pravi: "Presenetljivi uspehi socializma in komunizma, kakor tudi odmik delavskih množic od vere, so nesporna dejstva, nad katerimi se je treba resno zamisliti. Sveta kongregacija . . . poziva škofe industrijskih pokrajev, naj imenujejo duhovne 'misionarje dela,' katerih delovanje bo posvečeno zaščiti prebivalstva, ne samo pred zlom brezbrižnosti, temveč tudi pred socialistično in komunistično nevarnostjo." (Konec jutri)

UREDNIKOVA POŠTA

Slovenski narodni dom na St. Clair Ave.

Letos je Direktorij Slovenskega Narodnega Doma bil precej aktiven z izboljšavami in popravili pri Slovenskem nar. domu, ker se ni moglo to delo narediti za časa vojne radi pomanjkanja materijala in pa profesijonalnih delovnih moči.

Kar je pri tem vsem najbolj krasilo avditorij in prizidek v S. N. D., je to, ker se je dalo letos nanovo prebarvati in lepo dekorirati. Lahko se reče, da se je sedaj spolnilo to, kar je nekoč bila želja, ko se je poslopje postavilo, to je, narejene so krasne slovenske slike na prostorih ob strani odra. Naj omenim, da se je to delo dalo našemu rojaku Mr. Anton Pluthu in sinovom v Euclidu. Delo je sedaj že skoro vse končano in dvorana izgleda krasna kot še nikoli poprej. Verjamem, da bodo naša društva, katera bodo imela svoje plesne veselice v Domu, imela boljšo privlačnost in uspeh.

Ker se sedaj že pričenja plesna sezona, je naš direktorij sklenil, da priredi otvoritveno prireditev v soboto 23. t. m. v obliki plesne veselice.

Vse naše rojake, zlasti delničarje SND., se prav uljudno vabi, da si pridejo pogledati dvorano in se med tem skupaj pozabavajo v novo preurejenih lepih prostorih. Naše fantje in dekleta se tudi vabi, ker dvorana bo njim največ služila, ker pridejo na plese. Ne bo jih sram seboj pripeljati svoje prijatelje druge narodnosti in jim pokazati svoje narodno svetišče. Upamo, da bodo naši mladi znali spoštovati in ceniti delo, ki je narejeno in skrbeli, da se ne bo namenoma škoda delala.

Našemu rojaku A. Plutu in njegovim pridnim sinovom pa čestitam; vredni so vsega priznanja na tako lepem umetnem delu, ki so ga skupaj izvršili.

H koncu še enkrat vabimo cenjeno občinstvo, da si pride ogledat prostore v Slovenskem narodnem domu in smo prepričani, da boste veseli in zadovoljni. Naš gospodinjski odsek bo pripravil okusen prigrizek in seveda tudi druga sveža okrepčila bodo servirana. Vadnalov orkester bo plesaželjnim igral in tudi je obljubil naš poznani Johnny Pecon, da bo par komadov zaigral.

Na svidenje v soboto 23. avgusta.

John Tavčar, taj. SND.

St. Clair Rifle and Hunting Club

LOVSKA ZAHVALA

V dolžnost si štejem, da se danes vsem posetnikom našega lovskega kluba iskreno zahvaljujem za njih poset zadnjo nedeljo na strelišču. Vzrok, da si štejem v dolžnost izreči zahvalo, je ta, ker sem zadnji teden z dopisom povabil vse prijatelje, in ker je bila udeležba res tako številna, da res ni nič več kot prav, da se prav vsem in vsakemu posebej izreka prisrčna zahvala in seveda se vam priporočamo tudi za v bodoče. Prihodnje streljanje se bo zopet vršilo 31. avg. 1947.

Nič pretirano ni ako rečem, da je bilo na strelišču do 500 ljudi, in potem seveda je bilo skoraj polovico vnetih jagrov, kateri so z vso silo streljali na lončene golobe. Mladi kakor starejši člani ter ljubitelji športa so se dajali eden čez drugega kdo bo odnesel nagrade, in o nagradah pa vam bodo že uradniki sporočali.

Člani našega kluba moramo dati vse priznanje našemu neumornemu predsedniku Anton Novaku, ki, kot sem že zadnjič omenil, neumorno deluje za napredek in izboljšavo in videti ga je bilo veselje tudi v nedeljo, kako je hitel, od ene skupine do druge; delal tukaj, dajal nasvete drugje, in poleg tega ga še vedno bodri njegova dobra soproga k še večji ter boljši bodočnosti kluba, da saj je res veselje biti med takimi člani in prijatelji.

Pa kakor je predsednik srce vsake skupine, je pa tajnik duša istega, tako je tudi pri našemu lovskemu klubu, in tajniške posle ter delo izvrstno vodi naš sedanji tajnik Joe Dovgan, kateri je trgovec na Waterloo Rd. Dostikrat pusti trgovino, pa gre ter žrtvuje čas in delo, za napredek kluba. Da ga zadnjič nisem omenil, je bil vzrok ta, ker se je on takrat nahajal z vso družino na počitnicah v coloradskih gorah, pa kar je Joe Dovgan zamudil takrat je nadomestil sedaj, saj vam dela ter skrbi, da je tudi vse na mestu kar je potrebno za tako vdeležbo, kakor je bila zadnjo nedeljo. Zato pa čast komur čast, klobuk s glave pred našim tajnikom. Poleg njega je tudi njegova soproga Betty vedno na delu, kakor se spodobi dobri ženi, ne samo kot člana temveč kot soproga tajnika, tudi ona zasluži vso zahvalo.

Ne smem pozabiti tudi brata našega predsednika John Novaka, tudi njemu priznanje ter zahvala. Ali ste videli kako je bilo vse pokošeno, oba hriba? Vse tisto vam jo John pokosil kakor pravi starokranjski kosec, in za nedeljo ali ni dobro uredil za vsakega, kateri je prišel gori z avtomobilom? Zopet je bil John Šti, ki je uredil vse parkanje, da je bilo dobro za vse. Pa kdo bi našteval vsa njih dela. Saj ste res videli, da posestvo sedaj samo hvali svoje člane ter uradnike.

Ne samo člani, temveč tudi ostale žene nekaterih članov so vedno pripravljene prijeti za delo, tako sta se zadnjo nedeljo posebno odlikovale v kuhinji gospa Neža Urankar, katera je skrbela za lane, in pa gospa Kobal, ki je prijela za vsako delo, kjer je bilo potrebno.

Tudi onim, kateri so skrbeli za pijačo, ki so točili, zahvala in vsakemu, katerikoli je kaj storil za dobro kluba, ali za postrežbo posetnikov, hvala vam vsem.

Da je tudi to vse res, kar sem vam zgoraj napisal, naj vam bo v potrdilo to, da je zmanjkalo vsega, vsa pijača ves sladoled in vsego drugega.

Ali mora še kateri drugi klub kaj tako veselega sporočati?! Še enkrat ponovna zahvala vsem in vsakemu posebej, in upam, da se zopet vidimo 31. avgusta.

Član.

Mesečno poročilo krožka 3 "Progresivnih Slovenk"

Euclid, O. — Glavni odbor krožka št. 3 "Progresivnih Slovenk" je sestavljen kot sledi: predsednica Frances Gorjanc, podpredsednica F. Julajlija, tajnica-blagajnica M. Ster, zapisnikarice G. Župančič in M. Medvešek.

Seja meseca avgusta je bila dobro obiskana in prav živahna. Debatirale smo, kako bi našo kampanjo za pridobivanje novih članic bolj na široko raztegnile. Naš načrt je, da naj vsaka članica pripelje eno novo. Tako bo mogoče krožek št. 3 na prvem mestu, kajti nekaj novih članic smo že sprejele na pretekli seji, več pa jih imamo vpisanih za prihodnjo. Naša kampanja je torej v polnem razmahu. Le tako naprej za novimi članicami! Saj je ta naša organizacija ne samo napredna ampak tudi dobrodelna in prosvetna. Tudi na sejah je vse bolj živo, kot pa pri sejah podpornih organizacij, ker razmotrivamo o splošnem položaju, v katerem se danes nahajamo, se malo pošalimo in posmejemo, a včasih se pripravi tudi nekaj za prigrizek. Torej ni nobenega vzroka zakaj ne bi napredne žene in dekleta pristopile v to napredno organizacijo.

Vabljene ste, drage sestre, da se v polnem številu udeležite prihodnje seje, ki se bo vršila prvo sredo v mesecu septembru. Kot sem že omenila, sprejele bomo zopet nove članice in razmotrivale bomo tudi glede naše prihodnje jesenske prireditve, ki bo plesna veselica. Imele pa bomo še veliko drugega na dnevnem redu. Prošene ste, da pridete res vse in tudi, da ne pozabite pripeljati vsaka po eno novo članico! Več nas bo, več dobrega bomo ukrenile!

Torej na veselo svidenje na seji, ki se bo vršila 3. septembra!

Rose Krnc.

Vabilo na otvoritev plesne dvorane farme SNPJ

Cleveland, O.—V nedeljo 24. avgusta se bo vršila velika in slavnostna otvoritev plesne dvorane na izletniškim prostorih SNPJ. Na programu imamo pevske zbore "Slovan", "Zarja" in "Jadran", za ples bo pa igralo več različnih orkestrov. Otvoritveni ples bodo imeli veterani. Kdo bo imel prvi ples pa bomo videli tam. Pripravljeno bo tudi obilo pijače in jestvine. Torej ni nobenega vzroka, da ne bi na ta dan 24. avgusta bili vsi člani in članice na naši farmi.

Pred našo otvoritvijo pa je še precej dela, kajti dosti je treba še počistiti in pripraviti. Vsi tisti, ki so minulo soboto delali na farmi, bodo na mestu tudi prihodnjo soboto. Ker pa je delo zelo nujno, se prosi tudi druge člane, da pridejo pomagat. Kosilo bo pripravljeno tam za vse delavce. Torej pridite gotovo!

Zadnjo soboto so delali sledeči: John Štrancar, Eugene Marc, Louis Čebron, Andy Božič, Frank Vidrich, Gasper Bashel, Luka Slejko, Anton Ivančič, Andy Gorjanc, Frank Sustarčich, John Sopič in Joe Koporc. Bilo je tudi pet zidarjev, toda imen pa se ne spominjam.

Tajnica društva Sokolic mi je izročila vsoto $25 za nabavo kuhinjske posode. Andy Bozich, zidar, pa je tudi videl, da nimamo v kuhinji nobene priprave in je daroval v te namene $10. V nedeljo, kot se sliši, bomo pa dobili še več posnemalcev.

Naj še omenim, da bo v nedeljo vozil tudi bus na to našo proslavo. O temu bo bolj natančno poročal naš predsednik Novak.

Preteklo nedeljo smo imele "Progresivne Slovenke" uspešen piknik in balincarsko tekmo na naši farmi. Naj še omenim, da bo naš krožek imel skupno z našim društvom "Svoboda" št. 748 SNPJ piknik 14. septembra v korist kuhinjskih potrebščin za farmo.

Torej, da se vidimo v soboto pri delu, v nedeljo pa na velikem pikniku.

Prošeni ste vsi tisti, ki ste obljubili, da boste pomagali v nedeljo, da ste tam zgodaj, ker ta proslava se bo pričela prej kot pa se navadno vršijo pikniki.

Theresa Gorjanc, zapis.

Pismo iz Ravne pri Bohinjski Bistrici

Še iz otroške dobe se me spominja dobri prijatelj Medjev Jaka, od katerega si sprejel pismo ,da se mi vidi vredno priobčitev v javnosti. Ne iz razloga, da mi pismo ugaja zato, ker je zavajalen na eno ali drugo stran, pač pa, ker ni pisano od nobenega komunista in ne od hinavsko klečeplazca, ker mi je povsem poznan, kakor cela njegova družina, ki je vzgojena v pravem katoliškem duhu. Pismo se glasi sledeče:

"Dragi prijatelj!

"Tvoje pismo sem prejel in se Ti najlepše zahvaljujem. Čudno se mi zdi, da tako dolgo hodi pošta, kakor iz poštnih štampilk vidim, da je prispelo pismo v Jugoslavijo 11. junija, to se vidi, da pošta v naši državi deluje v redu in da se ti neredi vaše države.

"Mislil sem že, da se Ti je kaj pripetilo, ko tako dolgo ni bilo nič glasu od Tebe, da si nas pozabil, niti mislil nisem, ker upam, da Te dovolj poznam. Za božič in novo leto nisem prejel nikake pošte od Tebe, zadnje številke 'Enakopravnosti' sem pa prejel še v februarju. Ta časopis mi zelo ugaja in ga kar pridno prebiramo vsi. One marke, ki sem Ti pisal, da sem jih dobil, so bile zavite v enem iz teh časopisov. Čudno se mi je zdelo, ali si nisem vedel tolmačiti zakaj to.

"Prav posebnih novic Ti zaenkrat nimam pisati, živi in zdravi smo pri nas in tudi v vasi že precej dolgo ni nobeden umrl. Življenjsko stališče je za današnji povojni čas kar dobro, res da ni vsega dovolj na razpolago, ali gre pa, dela je povsod dovolj in tudi zasluži se kar dobro, tako da najpotrebnejšega nikomur ne manjka, z gotovostjo, da se nam položaj z vsakim dnem boljša, živimo naprej, kljub temu, da nam prav naši zavezniki več nagajajo ko pomagajo.

"Gotovo Ti je kaj znan naš petletni načrt, iz tega lahko vidiš, da ko bo ta izveden, bo pa Jugoslavija že res prav na trdnih tleh, da se bo pa izvršilo, jamči ves svobodoljubni jugoslovanski narod.

"Vreme je pa letos pri nas bolj posebne vrste, do Svečnice je bilo le malo snega in hud mraz, nadalje pa vse do konca marca samo sneg, tako da ga je bilo na Ravneh meter in 80 centimetrov, precej, kaj ne? Z aprilom je pa pritisnil jug in je ves sneg zelo v kratkem času skopnel, pomlad je bila topla in kar preveč suha, tako da bo za seno bolj slaba letina, pač pa po polju kar dobro kaže.

"Prvega junija sem bil v Zagrebu na mednarodnem velesejmu, bilo je veliko za videti, največ je bilo v Ruskem paviljonu. Ko bi Ti mogel pokazati, kaj vse Ti ljudje izdelujejo, bodisi v ekonomiji ali v industriji, če sam ne vidiš, bi sploh ne verjel.

"Kaj pa s Teboj, upam da ste zdravi vsi, želim, da mi še nadalje pišeš, ker tudi nas zanima življenje onkraj luže. Pridi nas kaj obiskat, saj se sedaj iz vseh delov sveta vračajo izseljenci nazaj v domovino. Ravno sedaj je na poti en takšen transport, iz Kanade, s 500 izseljenci. Iz Francije in od drugod se jih je prav veliko vrnilo, nekateri, ki jih že preko 30 let ni bilo. Zato bi tudi za Tebe ne bilo prav nič slabo, ko bi nas zopet malo pogledal.

"Kmalu kaj piši. Ti in Tvoji domači sprejmite prisrčne pozdrave iz domovine od mene in družine.

"Jakob Medja."

"Prav posebno Vas pa pozdravljam jaz in Vas vabim, da me pridete obiskat v planino.

"Ivanka."

Ta zadnja vaba v planino me nekam najbolj dirne, pa za enkrat hočeš nočeš, moraš odložiti.

P. K.

Ni res, da vračujočim vzamejo denar v Jugoslaviji

Prepis pisma, ki ga je pisal Ivan Turk, ki je odpotoval iz New Yorka dne 18. julija 1947 na parniku "Newberry Victory" na Trst, od tam v Mali log št. 20, pošta Loški potok.

"Mali log, dne 4. avgusta 1947.

"Dragi mi gospod Kollander:

"Naznanjam Vam, da sem srečno prišel domov do svoje družine. Kar se tiče potovanja, je bilo prav udobno, tako da skoraj boljše ne more biti. Na parniku je bila izvrstna hrana in dobra postrežba. Iz New Yorka do Trsta smo se vozili 12 dni in eno uro. Ali ko smo prišli v Trst, so nam Angleži potne liste pobrali in nas 30 ur držali na parniku.

"Kar se tiče potovanja od Trsta proti domu, je šlo vse gladko. V Trstu sem odprl ročni kovček, pa tudi niso pogledali, kaj je notri. V Postojni so prišli na vlak in vprašali, koliko imam denarja, in ko so videli, da sem se malo ustrašil, je pa rekel uradnik, da se ni treba nič bati. Rekel je: 'Vi imate lahko milijone. Čim več denarja pride v državo, tem boljše je.'

"Kar se pa tiče velikega kovčeka, sem istega v Clevelandu povezal in doma v hiši odvezal, tako da se ne morem prav nič pritožiti. Tam se sliši pa vsake vrste govorice, kako da na mejah potnikom denar vzamejo. Ako bi bila to resnica, bi ga bili tudi meni vzeli. Jaz sem vse domov prinesel brez najmanjše sitnosti.

"Doma sem našel vse zdrave in veseli so bili mojega prihoda. Kar se pa drugih razmer tiče, pa enkrat pozneje opišem, ko se malo razgledam. Do sedaj na potovanju nisem nič slabega videl, povsod vesele obraze.

"Na parniku nas je bilo 12 potnikov, štirje Slovenci in osem Dalmatincev. Jedli smo pri isti mizi kot kapitan parnika.

"Prosim za odgovor. Pozdravljam tudi Karla. S pozdravom ostajam Vaš prijatelj,

"John Turk."

ŠKRAT

Berač

"Gospa, darujte ubogemu slepcu dinar!"

"Saj vendar vidite, slepar!"

"Vaša lepota me je oslepila."

"Tu imate dva dinarja, revež . . ."

*

Vedno več

Mlada gospodična stoji pred sodnikom.

'Koliko ste stari?" vpraša sodnik.

Gospodična pomišlja.

"Nič ne premišljujte, z vsako sekundo bo več!"

*

Pri zdravniku

Zdravnik: "Koliko ur spite na dan?"

Kmet: "Na dan? Prav nič!"

Zdravnik: "To je nemogoče!"

Kmet: "Kaj nemogoče! Ponoči spim vedno po 12 ur, podnevi pa za spanje ni časa . . ."

ZATOCIŠČE UPOKOJENIH PISMONOŠ

Kakor kažejo tozadevni seznami zavarovalninskih družb, umrje razmeroma veliko število upokojencev v kratki dobi po upokojenju. To se pripisuje predvsem dejstvu, da je človek, ki je bil prej aktiven, se znajde nenadno v položaju, ko čuti, da je nekje nekaj zastalo in ni več važen del vsakdanjega tempa dela in ustvarjanja ter produkcije. Skratka, dnevi lagodnega počitka prično kmalu presedati, kajti kdor je bil mnogo let aktiven član proizvajajoče družbe, je težko brezdelen. Tako nekako so se počutili tudi nekateri pismonoše, ki so po dolgih letih dostavljanja pošte dobili od Strica Sama obvestilo, da lahko gredo v zasluženi pokoj. Čutili so, da imajo še dovolj moči in energije, da isto koristno uporabijo.

V l. 1923 je železniški poštni uradnik po imenu Ernest Denslow, iz Ashtabula, O., pričel računati, da vsekakor zasluži naš povprečen pismonoša, ki 30 ali 40 let prenaša poštne vreče in skrbi, da pride vsako pismo in druge pošiljke v pravi predaljček, da ima nekaj od upokojitve preden je njegovo ime uvrščeno v seznam rano umrlih upokojencev.

Denslowe misli so se ukvarjale z vizijo malega kraja, kjer bi upokojeni pismonoše mogli prebiti svoje leta pokoja v prijetnem okolju, pod lepimi palmami in južnim cvetjem, obenem pa bi imeli dovolj dela, da ne bi ginili od enostavne neaktivnosti. Idejo je obrazložil še nekaterim drugim delovnim tovarišem, ki so se skupno z njim podali na ogled po Floridi, dokler niso naleteli na kraj Clermont (v srednjem delu Floride, zapadno od Orlanda) ter zaključili, da je baš ta kraj tisto zavetišče, ki so ga iskali in imeli v svojih mislih.

Načrt je bil, da se zgradi kolonijo bivših pismonoš, se da vsakemu pet akrov citronskih nasadov — to bi mu dalo dovolj dela, obenem pa bi mu prineslo nekaj dohodkov, ki bi bili dobrodošel dodatek k državni pokojnini. Seveda bi vsak vložil gotovo svoto v nasade. Za stvar je bilo že prvo leto dovolj zanimanja, da se je kupilo 2100 akrov zemlje in je bilo že v teku enega leta 150 akrov posajenih s citronskim drevjem. In kar je dajalo prvim kolonistom-upokojencem še več veselja, je bilo dejstvo, da se je nedaleč stran raztezala v širino 30 milj divjina, kjer so lahko ribarili ali pa lovili divjačino, a po okoliških jezerih so se mogli prevažati s čolni kadar se jim je ljubilo in jim je dopuščal čas, da so gojili te vrste šport. Poskrbeli pa so tudi, da se je v koloniji sami postavilo javno poslopje, v katerem so bili prostori za razne aktivnosti in razvedrila starejših članov kolonije. Ustanovljena so bila društva oziroma postojanke pripadajoče k Zvezi upokojenih poštnih uslužbencev in k Zvezi železniške poštne službe. Ženske so se pridružile kot pomožne članice ter so tudi ustanovile svoj družabni klub.

Ali razvedrilo in zabava ni bil glavni cilj, to so bile potrebne aktivnosti za prosti čas. Pridne roke upokojenih pismonoš in njihovih družic so novo kolonijo v kratkem času spremenile v uspešno podvzetje in organizacijo, ki je leta 1946 porazdelila svojim članom milijon dolarjev dobička od prodanega sadja in drugih pridelkov kolonije.

Bivši pismonoša Denslow, ki je zdaj predsednik kolonije, je dejal: "Za trgovce v Clermontu predstavljamo plačilno listo v znesku $90,000 letno, za one naše tovariše pa, ki so zdaj še v aktivni službi, predstavljamo možnost in priliko, da se morejo po upokojitvi naseliti v milem podnebju, kjer bodo nasadi citronskega sadja nudili njim in družinam prijetno uposlitev in dohodke, ki bodo mesečno pokojnino povišali. Teh prilik se tudi vsako leto poslužuje čezdalje večje število upokojenih pismonoš, ki prihajajo, da prežive leta upokojitve v tem solnčnem in milem podnebju." — Značilno je, da je član-delničar te kolonije tudi newyorški senator James Mead. Ko torej vidite vašega že malo osivelega pismonoša zamišljenega, ste lahko gotovi, da tuhta koliko oranžnih dreves producira toliko in toliko sadeža in koliko se zato potem izkupi. Vaš zvesti pismonoša misli na pokoj ob delu v naravi.

Argumentiranje

Slovenec in Nemec se prepirata o kulturi svojega naroda.

Nemec: "Kaj boš govoril! Ko smo pri nas kopali za zgodovinskimi starinami, smo naleteli globoko v zemlji na žico. To je dokaz, da smo poznali že v pradavni dobi brzojav."

Slovenec: "Prava reč! Pri nas smo pa kopali ter grebli po zemlji in nismo naleteli na nobeno žico. To je dokaz, da smo imeli že v pradavni dobi brezžični brzojav!

F. Vjazemski:

V Carigradu

(Zapiski s potovanja)

Vozeč se skozi ozke prehode mrežastih pregrad, napetih čez preliv z ene obale na drugo, plove naš parnik ob Bosporu.

Obali preliva sta vijugasti: mnogo pomolov, zalivčkov in ovinkov. Če bi stisnili obe obali skupaj, bi se pomoli ene zarezali v zalivčke druge. Obrisi se točno ujemajo. Preliv je nastal, ko je počila zemeljska skorja med formiranjem Anatolskega polotoka.

Na desni obali stoje na kupih bele hišice, majhna naselja vil, med njimi pa se razprostira pusta kršna obala. Mnoge hišice so se nekako dvignile nad morje, se nagnile in stisnile tesno skupaj. Po obali se vije liki kača, cesta.

Leva obala je bolj pusta. Naselij je malo, videti pa je tovarne.

Zvečer, v luninem svitu, ko se zrcalijo v lesketajoči vodi luči na obalah, je Bospor zelo lep. Toda dnevna svetloba neizprosno odkriva revščino lesenih hiš, ki že dolga leta ne poznajo popravila in pleskanja, trhlost, nagnitih stebričkov, izpodjedene temelje.

Slikovitost starinske trdnjave Rumele, ki stoji na najožjem kraju Bospora, motijo moderne hiše, prilepljene k trdnjavskim stolpom.

Parnik plove mimo harema, obdanega z visoko dvojno steno, mimo sedeža sultanov — krasnega dvorca z umetniško ograjo — in končno vrže sidro v pristanišču pred vhodom v Marmorno morje, blizu mostu, ki drži čez zaliv Zlati Rog.

V Konstantinoplu smo, v prestolnici starodavnega Bizanca, ki so ga osvojili in razdejali Turki in ustanovili v XV. stoletju tu prestolnico fevdalnega Otomanskega imperija. Po strmoglavljenju sultana v letu 1922, je bilo mesto preimenovano v Istambul, po imenu azijskega dela mesta, prestolnica republikanske Turčije pa je bila prenešena v Ankaro.

Mesto se je slikovito razprostrlo po gričih. Hiše so nakopičene, kakor po stopnišču, druga nad drugo. Parcele so drage, zato so poslopja nesorazmerno visoka. Ta ali ona hišica se je dvignila v več nadstropij kvišku, široke pa je 4—6 metrov. Nad tem kaosom hišic, ki spominjajo na papirne, se dvigajo masivne, kopulam podobne mošeje z visokimi okroglimi minareti.

V pristanišču — direndaj. Množica razcapancev pritiska na potnike. Od vseh strani se ponujajo, da bi nosili prtljago, najeli taksi, našli hotel. To so sami ljudje, ki se preživljajo s priložnostnim zaslužkom.

Med splošnim direndajem, kriki in zmerjanjem, gremo po ozki, prečni ulici, pridemo v drugo, tretjo. V Istambulu nikar ne iščete ravnih ulic. Tu so vse ulice ozke, vijugaste, s čudovitimi ovinki.

Od Bizanca se je ohranilo malo sledov; razdejane trdnjavske stene in stolpi, stebriči vodovoda, podzemeljski vodnjaki in cerkev sv. Sofije, predelana v mošejo. Ta prekrasni spomenik arhitekture je neprimerno lepši od Sulejmanove ali mošeje sultana Ahmeta, ki so jo zgradili Turki pozneje z očitnim namenom, da bi z razkošjem prekosili cerkev sv. Sofije.

Iz starih okrajev mesta pridemo v glavno ulico — Pera. Tu je mnogo svetlobe in trgovin. Po izložbenih oknih vidiš na blagu etikete "Aurupa", kar pomeni "Evropa", poudarjajoč njegovo evropsko poreklo. Te etikete prevladujejo nad vsemi drugimi vrstami reklame.

Omalovaževanje industrijskih izdelkov, izdelanih doma, in oboževanje tujega blaga, je značilna poteza Turčije. Dobra polovica vseh industrijskih izdelkov prihaja v Turčijo iz inozemstva v zameno za izvoz tobaka, rozin, poljedelskih proizvodov in kromove rude. Ekonomija dežele je v podrejenem položaju. Pred vojno je bila odvisna od Nemčije, na katero je odpadlo nad 50 odst. turškega uvoza. Nemčija je zalagala turški trg z industrijskimi izdelki, galanterijo, otroškimi igračami, uvažala pa je v zameno poljske pridelke, volno, bombaž in druge surovine. Nanjo je odpadlo do 40 odst. vsega izvoza Turčije. Na Anglijo in Ameriko pa 8—14 odst.

Med vojno je Turčija še vedno zalagala Nemčijo s poljskimi pridelki in vojnimi surovinami, za nemške industrijske izdelke pa je plačevala fantastične cene.

Ta povezanost turške ekonomije z Nemčijo in politika Saradzoglove vlade, ki je namesto borbe proti naraščanju cen apelirala na vest trgovcev in sama dvigala cene blaga državnega monopola, kakor na primer sladkorja, je povzročila resne ekonomske težave, občutno podražitev življenja in špekulacijo. Turčija, ki je izgubila svojega bivšega partnerja, je našla po vojni v osebi Anglije in Amerike nova pokrovitelja. Poleg blaga z etiketo "Apurupa", so se pojavile tipizirane narejene obleke, cowbojke razne galanterijske drobnarije z etiketo "Amerika". In celo paglavci, ki prodajajo po ulicah glavnike, kremo za čevlje, zaponke in drugo drobnarijo, kriče s hripavimi glasovi: "Aurupa" ali "Amerika", da bi privabili kupce.

Brž ko zaviješ iz praznične ulice Pera v katero koli stransko ulico, ali v okraj Galata izgine svetloba in pestrost barv: umazane, ozke ulice s kupi smeti pred hišami, smrad, kar po ulicah obešeno perilo, prepiri sosedov, klici trgovcev, gruče razcapanih, umazanih otrok, ki prosjačijo, množica beračev, vsiljivih in zahtevnih.

V Galati je mnogo kavarn, majhnih, z umazanimi mizicami in železnimi stolčki pod lesenimi napušči, kamor se zatekajo ljudje pred soncem. Ob hripavih zvokih radia, srebajo Turki iz majhnih skodelic svojo tradicionalno pijačo — gosto črno kavo. Zavili smo v eno tako kavarno. Tu govore o draginji, o cenah fižola in graha, ki sta osnovna hrana turškega prebivalstva, in tiho, boječ se policije, zabavljajo na vlado.

Čez Zlati Rog vozijo ladjice. Vkrcali smo se pri mostu in prispeli po ovinkih čez zaliv od postajališča do postajališča na cilj. Ladjica je bila polna delavcev, malih obrtnikov. Tu ne govore o blagu z etiketami "Aurupa" ali "Amerika". Ti ljudje imajo druge skrbi. Turkinja toži sosedi, da nima denarja za obed in da ne ve, kaj bi dala družini jesti. Druga pravi, da ne more pošiljati sina v šolo, ker nima čevljev.

Star Turk kaže sosedom karikaturo v reviji, kjer je izračunano, koliko fižola je treba posejati in koliko delavnih dni žrtvovati, da lahko kupijo v inozemstvu eno lokomotivo. Številke so pravljične.

Skupina delavcev obravnava vprašanje zadnjega znižanja mezd v tovarni. Mlada delavka se pritožuje tovarišici, da ne more več delati ponoči, v izmeni po 11 ur — proti jutru se od izčrpanosti zgrudi.

Na parniku ni veselih obrazov, nasmejane mladine ni videti. Tu je samo stiska, beda, godrnjanje nezadovoljnežev. Tu se spominjajo Ataturka, ki si je prizadeval, da bi deželo rešil odvisnosti od inozemstva in razvil domačo industrijo.

Beda vlada tudi v delavskih okrajih, ki meje na Zlati Rog: nagnjene hišice, kolibe, prah, na pol nagi otroci s koščenimi obrazi in nabreklimi trebuhi. Pogled na te ulice je žalosten.

Na obali Zlatega Roga leže kupi starega železja, vmes pa stoje majhne delavnice, mlini, tovarne. Tu so tudi pušče in pokopališča. Voda smrdi po gnilobi. Vse to napravi tako žalosten vtis, da človeku nehote šine v glavo misel: Zlati Rog je prelepo ime za ta zaliv, bolj pravilno bi bilo imenovati ga "Rog revščine".

Že na prvem koraku preseneti človeka v Istambulu nesorazmerje med življenjskim standardom delovnega prebivalstva in trgovcev, lastnikov podjetij, kapitalistov.

Eden izmed princevih otokov se imenuje Bujuk-ada. V času sultanov so na tem otoku v popolni izolaciji živeli princi. Izolirali so jih zato, da ne bi prišli v izkušnjavo, da bi nasilno strmoglavili oblast in zasedli prestol svojega očeta. Takšne so bile takrat razmere. Zdaj žive na otoku Bujuk—ada lastniki trgovin na Pera, kjer je razstavljeno blago z etiketami "Aurupa" in "Amerika". Ti ljudje imajo na razpolago velike snažne parnike z udobnimi, mehkimi sedeži, čisto drugačne parnike, kakor so tisti, s katerimi se vozi čez Zlati Rog mestna revščina.

V Bajuk-ada se je peljala s parnikom družba trgovcev. Pogovor se je sukal okrog devalvacije turške lire, katere vrednost je padla v odnosu do dolarja in šterlinga več, kakor dvakratno, okrog deviz, ki jih je treba dobiti za naročilo blaga v Ameriki itd. Trgovci so živahno kalkulirali zaslužek, govorili o reklami. Zadnji sklepi vlade — o popolni svobodi trgovine brez omejitve dobička, o postopnem umiku državne industrije s trga, so trgovcem očividno povsem ustrezali. Teh ljudi ni prav nič motilo, da so se po teh sklepih domača živila podražila od 35—60 odst., da so cene blaga, uvoženega iz Evrope in Amerike, poskočile za 100—150 odst., da je postalo življenje delovnega prebivalstvo še težje, da ekonomska politika vlade izpodkopava ekonomijo dežele.

Armada pridobitnikov, zelo vpliva v trgovskih mestih, zlasti pa v Carigradu, vpliva na deželo ne samo ekonomsko, temveč tudi politično. Vlada si prizadeva, da bi pritegnila na svojo stran te kroge in pleše v ekonomskih vprašanjih tako, kakor žvižgajo oni.

Bogati trgovci, špekulanti, ki so med vojno obogateli, si prizadevajo, da bi ekonomijo Tudčije še bolj podredili tujemu kapitalu. Industrijski razvoj dežele se zavira, dežela se spreminja v polkolonijo angleškega in ameriškega kapitala.

Turški tisk si skrbno prizadeva odvrniti pozornost prebivalstva od pravih vzrokov neurejenega življenja in težkega položaja množic. Kolporterji kriče po ulicah, senzacionalne naslove člankov, ki strašijo ljudi z "boljševiško nevarnostjo", naslove klevetniških poročil o politiki Sovjetske zveze.

Tisk, ki iz dneva v dan vara čitatelje in objavlja lažne vesti, širi pogosto gorostasne laži in predstave o SZ. Tako smo slišali iz ust nekega solidnega Turka tole bedarijo:

"Ali je res, da v Rusiji ni denarnega obtoka, da so pri vas otroci skupna last, da vaše žene ne smejo nositi čevljev z visokimi petami, da si ne smejo barvati ustnic, da ne smejo nositi svilenih oblek?"

Mož vneto prebira bulvarne časopise.

Carigrad, ki šteje blizu 800,000 prebivalcev, ima samo eno manjšo državno gledališče z oddelki drame in komedije in pa v udici Pera sta dve privatni operetni gledališči. V kinu je "Amerika" dokončno izpodrinila "Aurupo". S plakatov vseh kinov zro navadni junaki ameriškega občinstva: na pol nage lepotice, podivjani banditi, cowboji. Lastna turška filmska proizvodnja je na filmskem platnu zelo redka.

Carigrad je mesto mnogih jezikov. Na glavni ulici Pera lahko slišiš angleško, francosko, grško govoreče ljudi. Tu je mnogo vojakov in oficirjev v angleški in ameriški uniformi — posebno zvečer okrog kinov, barov in točilnic.

Nam nikakor ni šlo v glavo, kaj prav za prav počno vsi ti angleški in ameriški vojaški krogi v Istambulu. Nekoč pa smo se peljali po cesti, ki drži iz Istambula vzdolž Bospora. Tudi tam smo videli uniforme, ki jih vidi človek zvečer na Pera. Angleški in ameriški vojaki in oficirji so se sukali okrog vojaških radijskih postaj in artilerijskih baterij, stoječih blizu ceste, vozili so se v vojaških avtomobilih . . .

Ločitev zakona

Sodnik: "Gospa, imate še kake posebne želje?"

Gospa: "Da! Najljubše bi mi bilo, da se otroci priznajo mojemu možu, avto pa meni!"

'LET'S EXPLORE OHIO

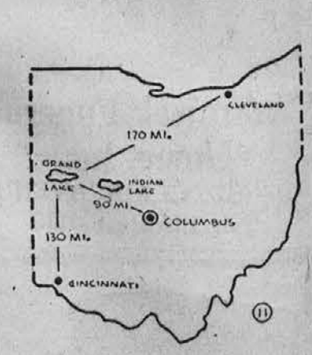

State Parks

COURTESY THE STANDARD OIL CO. (OHIO)

Indian Lake, near Bellefontaine, and Grand Lake, near St Mary's, both reached from Federal Route 33, offer two of Ohio's most attractive vacation spots.

Indian Lake has nearly every possible facility for outing enjoyment. There are two picnic and camping sites, one on Fox Island near Russell Point and the other on Black Hawk Island, just off State Route 69. The lake was greatly enlarged many years ago to provide a water supply for the canal system in the western part of Ohio.

Swimming, fishing, boating, hiking, golf, cottages and hotels offer rare opportunities for a season-long stay and the facilities for camping and picnics have made Indian Lake one of the most popular resorts in the Middle West.

In season, there is hunting and trapping as well.

The State Fish Hatchery at Indian Lake is one of a dozen scattered over Ohio and, like the park, is under the Division of Conservation and Natural Resources.

Grand Lake is often called Lake St. Mary's, from the town of that name at its eastern end, and is the largest inland lake in Ohio. Nearby is Lake Loramie.

Here, too, fishing is fine, just as it is at Indian lake, with black bass, channel cat fish, blue gills, croppies, perch and walleyes in great number. Boats may be rented and adequate lodging and camping facilities are available.

South of Indian Lake is the highest point in the state. East of that is Zane Cavern. Ohio Caverns are south of Bellefontaine and well worth a visit.

For a day or week of fishing and for the Sunday picnic, all three lakes offer attractive facilities with ample room for all

ZAVAROVALNINO

proti

ognju, tatvini, avtomobilskim nesrečam, itd.

preskrbi

Janko N. Rogelj

6208 SCHADE AVE.

Pokličite:

ENdicott 0718

SLOVENSKA KUHARICA

NOVA KNJIGA S KUHINJSKIMI RECEPTI, sestavljena po Ivanki Zakrajšek v New Yorku

JE NAPRODAJ V URADU

"ENAKOPRAVNOSTI"

CENA KNJIGI $5

V vsaki slovenski družini, ki se zanima za napredek in razvoj Slovencev, bi morala dohajati

Enakopravnost

Zanimivo in podučno čtivo

priljubljene povesti

A. AVDEJENKO

LJUBIM

Poslovenil: D. RAVLJEN

(Nadaljevanje)

Ne da bi vprašala, kam, je šla za hlastno, nemirno Nasto. Šele ko sta se ustavili pred visokim znanim blokom Aganjesovlje krčme, je Varka spoznala svoj pasjevaški kraj. Ni utegnila niti premisliti. Nasta je sproščeno pohitela po kamnitih stopnicah, odprla vrata in potegnila Varko na temni hodnik.

Svetla, velika soba. Okna zaprta s poloknicami, gosto zastrta s težkimi zavesami. Na strop je pribita medeninasta kljuka.

Na njej visi lestenec — kita luči je razdeljena na dvoje in razsvetljuje mizo, prevržene steklenice, rdečkaste madeže na belem prtu in obgrizeno rezino kruha, obloženo s črnimi ribjimi ikrami.

V kotu na postelji, na zmečkanem pregrinjalu sedi Varka. Ogrinjalo je padlo z nje in ji visi na desnem ramenu. Od vratu do prsi je dolga in globoka ogrebotina. Na njenih robovih so se strnile drobne in ravne, prosu podobne rdeče kapljice. Obraz, čelo, oči in usta pokrivajo gosti lasje.

Na tleh pri Varkinih nogah se nekdo plazi in ji poljublja hladna kolena. Ona gleda njegove goste brke in kučmo iz finega krzna in se nikakor ne more domisliti, kje ga je videla.

Zdaj se še ne spomni, kako je odšla iz tiste sobe, kjer je igral orkestrion, kjer so plesali in je Nasta z nazaj vrženo glavo vlivala vodko v grlo in ponujala zdaj slaščice, zdaj kumarice.

Brkež išče Varkino roko in se trudi, da bi nataknil prstan na trdi prst, ki je debelušen, vozličast, nevšečen. Brkež stisne njen prst med svoja kolena in, skoraj lomeč ga, natika prstan; toda prst je uporen. Brkež se splazi k mizi, vzame čašo, vtakne Varkino roko v žganje, prstan zdrkne čez členek in obsedi. Brkež je zadovoljen. Iz žepa potegne robček z mavričnimi progami in mahlja z njim pred Varkinimi očmi.

Robček diši, šumi kakor papirji, ki jih mož drži v drugi roki.

Varka iztegne roko po novih šumečih papirjih in zgane s prsti. Nekaj okroglega, nežnega, rumenega ji migota pred očmi.

Ko ne more doseči tistih papirjev, postane slabotna, oprezno se skloni na posteljo in pada, ne da bi zravnala skrčene noge. Globoko diha, trudi se, da bi zakašljala.

Varki gori čelo. V prsih ji žari, a prsti so hladni. Z zapečenimi ustmi šepeče:

— Limono . . . limono . . . na vsak način limono . . .

Brkež je butnil z nogo ob vrata in kriknil v temni, ozki hodnik:

— Limono . . .

— Liiiimono . . .

—Gospodarju limono. Njegovi gostji je slabo, — je namignil natakar, in ko je dobil zlato, tenkokožno žogico, je pohitel nazaj.

Gospodar je prišel k postelji, otipal ramena, — bila so hladna in spolzka.

— Prehladila se je, blede se ji, prespati se mora, — je miril samega sebe. Zazehal je, zamišljeno pogledal Varkina bela kolena. Nasmehnil se je, skrbno položil limono na rob mize in odšel k vratom.

Osmo poglavje

Grem skozi visok gozd. Na hrastovih vejah visi nebo. Med golim vejevjem potujejo skupine mrtvih oblakov. Bronasti želodi padajo na ovenelo zemljo kakor mrtve zvezde. Divji hrast, porasel z mahovjem, se je s tisočerimi rokami svojega vejevja oprijel umazanih, nepočesanih lasulj oblakov.

Grem po mrtvem plevelu. Strašno mi je v tej brezglasni, brezšumni tišini. Vem, da se tam nekje za trdnjavo stebel skriva kakšna divja zver.

Že čutim na sebi njen pohlepni, nestrpni pogled. Zdi se mi, da že čutim jekleno ostrino njenih krempljev. Že je dihnila vame, pripravlja se, da zaduši v mojem grlu poslednji dihljaj. Bežim, rešujem se. Gozd se otresa želodov, hladno je.

Zbudil sem se in . . . vidim dedkove oči. Sence trepalnic so pokrile njegove ostre ličnice in od zelenih zenic do črnikastih robov okna se vleče srebrn pramen.

Objamem mater, premrl se privijem k njej. Ona mi pokrije glavo s toplimi dlanmi in mi šepeče tolažilne besede. Dedove oči tudi njej ne dajo spati. Ded jih nikoli ne zatisne. Pazi nas in na mater, čaka da bi šel oče čimprej na delo, nakar bo lahko izberačil od matere vodko.

Ko se prebije zarja skozi oglato okno kolibe, šepeče mati:

— Sanj, o, Sanj, vstani vendar, vstani, sinko!

Isti čas kakor jaz vstane oče. Pri nas je za vso trojico ostal en sam par čevljev. Zdajle jih obuje oče, jaz pa zavijem noge v cunje, jih prevežem s konopcem, in tako greva v januarski veter in mraz.

Grem z očetom do plavžarne, tam bo on zamenjal čevlje z lesenimi coklami, jaz pa se bom s čevlji vrnil domov, kjer čaka nanje bosa mati.

Hitiva. Oče gre in se ne ozira, jaz pa tečem za njim, da ne bi zaostal. Cunje in konopec se razvezujejo. Ne utegnem jih zavezovati. Oče ne čaka. Ledeni noži ostro režejo moje podplate.

Kadar koli je šel oče na delo, je ded oživel.

Vedel je, da bo deležen vsaj najmanjšega deleža iz krčme na trgu. Lokavo si je priboril to zadoščenje. Nekoč, ko sem šel mimo njegove postelje, me je prijel za vrat, me pritegnil k sebi, me zavalil na posteljo in pričel z železnimi nohti ruvati lase, bil me je in govoril:

— Prosi mater, naj mi prinese pol steklenice, pa te izpustim!

Mati se je hudovala, jokala, toda ded ni poslušal, dokler mati ni prinesla žganja. To se je potem dogajalo skoraj sleherni dan.

Mati se je pokvarila. Na skrivaj je prodajala svoje srajce, kradla je očetu, a ded še nikakor ni bil voljan umreti. Celo rdeč je postal. Mati je že nehala jokati. Mežikala je s suhimi vnetimi očmi, ožemala svoje izcejene ustne in prosila boga, da bi čimpreje poslal smrt v bajto. Kmalu sem opazil, da se je pred dedom skrivala na peč, pila žganje iz steklenice, nato prilivala vodo in dajala dedu . . . Ta pa tega ni opazil, marveč je žejno pil na dušek.

Kmalu se je dede nehal vojskovati z menoj, ker mu je mati prostovoljno prinašala vodko in jo delila z njim.

Tako se je tudi ona navadila pijače. Niti očetovi udarci je niso mogli odvaditi. Dogajalo se je, da jo je tako pretepel, da je ležala bolj črna kakor zemlja in ni več dihala. Čim pa si je spet opomogla, je hramljaje in z zateklimi očmi hitela v krčmo. Napila se je skupaj z dedom. Prisedla je k njemu na posteljo in skupno sta zategnila:

Nihče ni tako žalosten
kakor jaz—sirota . . .

Oče se je dolgo držal. Redkokdaj je stopil v krčmo. Ob sobotah nas je skopal in nam česal lase, na peči sušil hlačke. Slednjič je popustil tudi on.

Garbus nas je podpiral. Prinašal nam je denarja iz podporne blagajne in tako smo se nekako prebijali do plačilnega dne. Govoril je, kažoč na deda:

— Ostap Nikanorovič, varuj se takšnega konca!

Oče je molče poslušal, ni odgovarjal. Nekajkratov je šel z Garbuzom nekam, po tistem je bil doma dober, skoraj nežen. Toda novim udarcem se ni mogel upreti. Mati je z dedom vred zapila poslednji groš. Do plačilnega dne je bilo še mnogo dni. Mati je zastavila čevlje. Oče je prišel bos domov in jo je dolgo tepel. Nato pa je še sam pobegnil v Aganjesovljo krčmo.

Mati se ni dvignila s tal, ležala je sploščena in črna.

Čez noč se je z dedom nekaj zgodilo. Dolgo je ležal na postelji, tresel se je, pred zoro se je umiril. Zjutraj je zvedela vsa Pasja vas: Ostapova žena je umrla zaradi pijače, norega Nikanorja pa je ošinila kap.

Čez nekaj dni je docela ohromelo veliko telo, željno življenja. Preden je zatisnil oči, me je z ustnicami poklical in šepetal:

— Sanj, prekolni svojega očeta, ubij ga, ako te pošlje v tovarno ali rov na delo!

Garbuz je stal poleg mene in mračno rekel:

— Sanj, reci dedu, da to ni zaradi tovarne . . .

Nato je Nikanor z željnimi očmi ogledoval vse v bajti. Ustavil je pogled na Garbuzu, hotel je nekaj reči, toda ni našel besede. Gledal ga je motno in dolgo, s shlajenimi prsti mu je stiskal roko. Do poslednjega trenutka je ni izpustil.

Zbrale so se ženske, žalovavke iz Gnile globeli. Ded je ležal na treh mizah in še mu ni bilo dovolj prostora. Pod noge so podstavili stolec. Prsi so se napihnile, trebuh je upadel. Oče je odšel v etapno prenočišče za obsojence, da bi spregovoril s Kozmo. Kozmo so bili obsodili, ker je v valjarni organiziral stavko mazačev, pomočnikov in valjarjev. Stavka se je razširila skoraj na vso tovarno, zajela je skladišče surovin in oddelek za sortiranje ter se je zavlekla na teden dni. Kozma je bil predsednik stavkovnega odbora. On je organiziral stavko isti čas, ko so na nemško mejo poslali novo skupino vojaških novincev. Čulo se je, da bodo v kratkem pobrali tudi plavžarje, ki so delali za obrambo države.

Deda so ponesli iz bajte v mrak. Čez dan so bili možje na delu, slabotne pasjevaške ženske pa niti z dvajsetimi rokami niso mogle dvigniti težkega in nabuhlega Nikanorja.

Ponesli so ga Dubljak. Kovalj, Garbuz in oče. Položili so si rute na ramena in se ustavili z belo, sveže pleskano krsto morda prav na tistem mestu, kjer je davno nekoč Nikanor kopal zemljo in se veselil bodoče kolibe. Ogoljeni pes, ki je bil že zdavnaj zgubil glas, je iznenada zalajal tako močno kakor nekoč. H kolibi so prišli stražniki.

Presenečeni možje so zlagoma položili krsto na tla.

Eden izmed glavnih med stražniki si je vihal brke, pristopil in preteče vprašal:

— Kdo izmed vas je gospodar?

— Jaz, — je izstopil oče.

— Hajd v kolibo, in vi prav tako! — je rekel oblastni stražnik.

Nagnil se je nezaupljivo nad mrliča in zapovedal mlajšemu:

— Pazi, Fjodorenko, pozneje bomo videli . . .

Vse so zgnali v kolibo. Slekli so jih. Preiskali.

— Kje pa so stvari vašega sina Kozme? Kam ste jih odnesli? — je izpraševal oblastnik.

— Sin že dolgo ne živi pri nas, — je mrko odgovoril oče.

Namrščeni stražnik je pristopil k meni.

— Nu, dečko nam bo povedal vse, kakor treba. Mar ni tako, paglavec? Zakaj pa zavijaš usta? Nu, povej: ali je brat odnesel kam papirje, a? Morda jih je kje zakopal?

Garbuz me je predirljivo pogledal, vendar je molčal. Spomnil sem se, da ne smem o tem govoriti, zato nisem odprl ust.

Nadutež odide. Povohljali so stražniki še malo po kolibi in odšli. Eden izmed njih je zapovedal, naj pregledajo krsto. Stražniki so pokašljevali, si mašili nosove in preobračali okamenelega Nikanorja.

Ko niso ničesar našli, so odšli.

Nad Nikanorjevo glavo stoji Varka. Oči si briše s pisanim svilenim robcem. V njenih rokah se v mraku blešči zlatorumena limona.

Deveto poglavje

Ko smo neko jutro vstali, nismo prepoznali svoje bajte. Vnanje stene so bile vse pomazane s katranom. Na sredi kroga je bila narisana nespodobna podoba.

Vsa Pasja vas je prihitela gledat. Oče je stopil iz bajte, gledal pod nogo in pobliskoval z ostrino lopate. Molče je zgrebel podobo in se brž skril za nizkimi vrati. Prebudil je sestro. Počakal je, da je obula čevlje in ogrnila šal. Nato je pazljivo navil na svojo pest njene svilene lase in vprašal:

— Kje si vzela obleko?

(Dalje prihodnjič)

Iščе se čedno opremljeno sobo

za priletnega, mirnega moškega. Naslov se naj pusti v uradu "Enakopravnosti."

2 SNAŽNI SOBI

s plinom in razsvetljavo se odda v najem. Kuhinja in spalna soba. Vpraša se na **14313 Sylvia Ave.**

BRESKVE
za konzerviranje!
Velike—izbrane 'free stone'
Imeli bomo tudi
JABOLKA, HRUŠKE in ČEŠPLJE NAPRODAJ
Oddajte vaše naročilo sedaj!
Adolph J. Somrack
Maple Grove Rd., Willoughby, Ohio
Tel.: Willoughby 942-J-5
Kažipot: Maple Grove Rd. teče med Som Center Rd. Rt. 91 in River Rd. Rt. 174, okrog eno miljo severno od Chardon Rd. 6.

JOS. ŽELE IN SINOVI
POGREBNI ZAVOD
6502 ST. CLAIR AVE. **ENdicott 0583**
Avtomobili in bolniški voz redno in ob vsaki uri na razpolago.
Mi smo vedno pripravljeni z najboljšo postrežbo.
COLLINWOODSKI URAD:
452 EAST 152nd STREET **Tel.: IVanhoe 3118**

RAZSTAVA
V SOBOTO IN NEDELJO,
23. in 24. avgusta
SI LAHKO OGLEDATE MODERNO
"Circline" namizno svetilko, kakor tudi več različnih izdelkov najboljše kakovosti "Lucite" — Jewelry Box, Sewing Box, Cigarette Dispenser, Picture Frames in več različnih predmetov.
Ako nameravate kupiti darilo, obrnite se na nas. Se priporočamo za naklonjenost.
M. G. Novelty Products
984 Addison Rd. EXpress 0779

VI LAHKO POSLUŠATE "THE OHIO STORY" ZGODAJ ALI POZNO
V priročnost poslušalcem radio, se "The Ohio Story" sedaj oddaja po zraku ob dveh različnih časih tekom večera. Poslušajte Roberta Waldorp in talentirano osobje ko predstavi povest o romanci, zgodovini in industrijskemu napredku Ohija, ob času, ko je vam najbolj prikladen.
WJMO . . . 6.30 zv. . . . 1540 KC
WTAM . . . 10.15 zv. . . . 1100 KC
Vsak ponedeljek—sredo—petek
THE OHIO BELL TELEPHONE COMPANY

Zemljišča

HIŠA NAPRODAJ
6 sob v slovenski naselbini, blizu E. 55 ceste. Proda se z vso hišno opremo. Za podrobnosti pokličite **MA 2980.**

Dela za ženske

Dekleta, izurjena, ali če se žele naučiti knjigovezne stroke. Plača od ure. Zanimivo delo. **Forest City Bookbinding, 326 Caxton Bldg.**

STREŽAJKA
COUNTER — GRILL
Izurjena ima prednost; od 6. zj. do 2. pop.
Prosta ob nedeljah.
THAYER'S DINER
10518 Madison Ave.

Dela za moške

DOVOLITE,
da vas vzpostavimo v business brez vsakih stroškov za vas. Prodajajte izdelke slepcev direktno gospodinjam. Izvrstna prilika.
Pokličite CH 2266 za dogovor.

RE-NU AUTO BODY
potrebuje
Body and Fender Man
Plača $2.00 na uro
Vpraša se pri
JOHN J. POZNIK
982 E. 152 St., GL 3830

VARILCI - ARC
NOČNI ŠIFT
45 ur tedensko
Plača od ure
LEWIS WELDING & ENGINEERING CO.
1 INTERSTATE ST.
BEDFORD, OHIO

Za prekladanje tovora
NICKEL PLATE TOVORNO SKLADIŠČE E. 9th ST. IN BROADWAY
Plača 93½c na uro
ČAS IN POL NAD 8 UR
Zglasite se pri
Mr. George J. Wulff
Nickel Plate R. R. Co.
E. 9th & Broadway

Posluga

HIŠNI GOSPODARJI,
prihranite si denar z sedanjim naročilom premoga direktno od premogorovov v Ohio. 7 tonov vsak "load." Dobi se kepe v različnih velikostih
George Goebel, WO 2039

PRENOVIMO—POPRAVIMO
FORNEZE
Novi fornezi na premog, olje, plin, gorko vodo ali paro. Resetting $15—čiščenje $5; premenjamo stare na olje. Thermostat.
Chester Heating Co.
1193 Addison Rd.—EN 0487
Govorimo slovensko

ODDAJTE VAŠE NAROČILO SEDAJ!
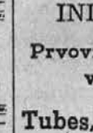
CEV IN DIMNIK SČIŠČEN PO "VACUUMU"
$4 do $6
National Heating Co.
Postrežba širom mesta
FA 6516

Najboljše v mestu
Splošna popravila in mizarska dela. Izvršimo vsakovrstna dela, spadajoča v našo stroko.
LO 7481

Razno

VSA MONTERSKA DELA IZVRŠIJO
izurjeni plumberji. Imamo moderno opremo in najboljše potrebščine in dele za popravila. Vse delo je jamčeno.
BUNDA'S RELIABLE PLUMBER STORE, 16315 Lorain Ave.
Odprto od 9. zj. do 6. zv.

ODDA SE
LEPO SOBO MIRNI OSEBI. VSE UDOBNOSTI.
Vpraša se na
17101 Waterloo Rd.

B. J. RADIO SERVICE
1363 E. 45 St. — HE 3028
SOUND SYSTEM
INDOOR—OUTDOOR
Prvovrstna popravila na vseh vrst radio aparatov
Tubes, Radios, Rec. Players
Vse delo jamčeno

Zakrajsek Funeral Home, Inc.
6016 ST. CLAIR AVENUE
Tel: ENdicott 3113

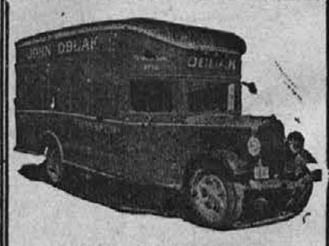

Oblak Mover
Se priporoča, da ga pokličete vsak čas, podnevi ali ponoči. Delo garantirano in hitra postrežba. Obrnite se z vsem zaupanjem na vašega starega znanca
John Oblaka
1146 East 61 Street
HE 2730